

REFERAT Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget 2022-2025 d. 08-11-2023

Mødedato Onsdag d. 08. november 2023 kl. 08:00

Mødested Mødelokale 121, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Dialogmøde med bestyrelsen for EUC SYD.....	4
Dialogmøde med Rømø Havn.....	5
Grøn Erhvervspark Tønder.....	7
Tønder Kommunes deltagelse i det tværkommunale EU projekt "Life ACT".....	9
Idéhøring for henholdsvis vindmøller, solceller og hybridanlæg.....	12
Prioritering af ansøgninger til Tønder Byfornyelsespulje.....	14
Gensidig Orientering.....	17
Lukket: Orientering.....	19
Detailhandelsanalyse.....	19
Underskriftsark.....	22

Godkendelse af dagsorden

Beslutningstema

Godkendelse af dagsorden til dagens møde.

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at dagsorden til dagens møde godkendes.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Dialogmøde med bestyrelsen for EUC SYD

Beslutningstema

Der holdes dialogmøde med formandsskabet for Tønder Erhvervsråd og formandsskabet samt konstitueret direktør for EUC Syd.

Historik

På det seneste dialogmøde mellem Tønder Erhvervsråd og Klima-, Vækst- og Uddannelsesudvalget blev det aftalt at invitere bestyrelsen for EUC SYD til et møde om fremtidens arbejdskraft.

Sagsfremstilling

Tønder Kommunes Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalg og formandsskabet for Tønder Erhvervsråd har på et dialogmøde drøftet fremtidens arbejdskraft som en forudsætning for fortsat vækst og udvikling i Tønder Kommune. En stor del af virksomhederne i landsdelen er baseret på håndværk og industri. At få flere unge til at vælge erhvervsuddannelserne er derfor væsentligt for fremtidens arbejdskraft i Tønder Kommune.

Mødet tager udgangspunkt i en fælles interesse i at få flere unge til at vælge erhvervsuddannelser. På mødet deltager formandsskabet for Tønder Erhvervsråd og formandsskabet samt konstitueret direktør for EUC Syd.

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at mulighed og udfordringer på erhvervsuddannelsesområdet drøftes.

BESLUTNING

Der udarbejdes en fælles handleplan med input fra hhv. EUC Syd og Tønder Erhvervsråd/Tønder Kommune. Der afholdes et nyt dialogmøde i 2024.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Dialogmøde med Rømø Havn

Beslutningstema

Der holdes dialogmøde med Rømø Havn med udgangspunkt i ejerstrategi for Havnen.

Historik

Den 31. marts 2022 godkendte Kommunalbestyrelsen ejerstrategi for Rømø Havn. Af denne fremgår, at der holdes et årligt dialogmøde mellem Rømø Havn og Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget.

Der har været dialogmøde mellem parterne den 10. maj 2023. Her blev aftalt at fortsætte dialogen ved et møde i oktober.

Sagsfremstilling

Af ejerstrategien fremgår følgende:

Der holdes et årligt dialogmøde mellem Rømø Havn og Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget. Her giver Rømø Havn en status på baggrund af fremsendte årsrapporter og ledelsens fremstilling mv. af årets gang til bestyrelsen. Rømø Havn involverer og inddrager Tønder Kommune i beslutninger af væsentlig overordnet forretningsmæssig og strategisk betydning.

Følgende emner drøftes:

- Status på ejerstrategien
- Hvordan spiller Rømø Havn ind i Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan, primært i forhold til Erhverv og Turisme?
- Hvilke strategiske overvejelser har bestyrelsen gjort for den kommende periode?

Specifikt ønskes følgende emner drøftet:

- status på arbejdet med infrastruktur og molehoveder,
- økonomi for vedligeholdelse de næste 5-8 år,
- havnens forretningsplan.

Formand for Rømø Havn Henrik Kleis og havnechef Thorkil Hansen deltager i dialogmødet. Der er afsat 45 minutter til mødet.

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at temaerne drøftes.

BESLUTNING

Følgende emner blev drøftet:

- Offshore-servicehavn

- Udlejning til virksomheder
- Brug af oplagspladsen (KVU nævner, at dette ikke alene er et anliggende for Rømmø Havn men skal ske i en dialog)
- P-pladser (KVU nævner, at dette ikke alene er et anliggende for Rømmø Havn men skal ske i en dialog)
- Udgifter til infrastruktur
- Samarbejde med færgeriet

Næste dialogmøder holdes på Rømmø Havn.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Grøn Erhvervspark Tønder

Beslutningstema

Under dette punkt træffes beslutning om den videre proces om etablering af Grøn Erhvervspark Tønder. Niras deltager fra 9.30-10.15.

Historik

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget besluttede den 9. november 2022 at igangsætte en proces om etablering af en Grøn Erhvervspark, herunder med ekstern bistand til analyse og foreløbig afdækning af mulige tiltag at skabe et godt beslutningsgrundlag.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 25. maj 2023 finansieringen af rådgiveropgaven.

Sagsfremstilling

Kommunens rådgiver har udarbejdet et beslutningsgrundlag og et præsentationsmateriale for en Grøn Erhvervspark, der er udarbejdet i samarbejde med Plan & Udvikling. Rådgiveren har foretaget interviews af såvel lokale virksomheder som andre aktører, for at afdække deres interesse og behov. Der har været kontakt til 56 interessenter, heraf er 36 interessenter fra forskellige brancher blev screenings interviewet. Herefter er der foretaget længere dybdeinterview med 12 interessenter. Interessentanalysen har vist, at der er interesse for konceptet, men at interessen for at deltage og engagere sig er forskellig alt efter branche, ressourcer og mulighedsrum. Generelt peger virksomhederne på, at de har behov for og stor interesse i at præge udviklingen, og de vil gerne inddrages i den videre proces for at sikre de rigtige rammer og muligheder. For at afdække mulige placeringer af en grøn erhvervspark er der desuden foretaget en GIS-analyse af arealerne inden for Tønder Kommunes geografiske afgrænsning. Resultatet af interessentanalysen peger på, at der bør arbejdes videre i tre sideløbende spor:

- Spor 1. Grønt symbiose netværk
- Spor 2. Grønne klynger
- Spor 3. Grøn Erhvervspark

Ved drøftelserne på Klima-, Vækst og Udviklingsudvalgets temamøde viste det sig, at klyngesporret bør opdeles i 2 selvstændige spor. Det ene spor omhandler klynger af en eller få virksomheder, som etableres sig i tilknytning til VE-områder. Det andet spor kan omhandle eksisterende lokale virksomheder med spirende grønne aktiviteter, som f.eks. egen etablering af vedvarende energikilder. Kommunen kan understøtte virksomhederne initiativ og bidrage til at få aktiviteterne til at gro. For på den måde måske at danne baggrund for etablering af yderligere virksomheder i tilknytning til den eksisterende virksomhed f.eks. som et vedvarende energi- eller ressourcefællesskab. I beslutningsgrundlaget er spor 2 derfor under-opdelt i disse to spor:

- Spor 2.1. Grønne klynger af virksomheder som etableres med tilknytning til (prioriterede) VE-områder
- Spor 2.2. Grønne klynger af virksomheder med grønt initiativ, hvor der tilknyttes andre virksomheder

Til den videre proces foreslås i beslutningsgrundlaget en række aktiviteter og emner, der bør belyses (se notat med forslag til videre forløb). Det vil være en forudsætning,

- at der som det første fastlægges en intern organisering af det videre arbejde,
- at der afsættes tilstrækkelige ressourcer og kompetencer for at kunne løfte opgaven.
- at interessenterne inddrages fra starten og kommer til at være med til at definere parken, dens rammer og infrastruktur, og
- at indlede en dialog med ansøgerne om VE-projekterne for at få bekræftet den forventede produktion og

afklare hvor og hvordan den afsættes.

I processen skal desuden sikres koordinering med Syddjyllands Erhvervsfyrntårn Grøn Energi og Sektorkobling (GESEK).

Præsentationsmaterialet, Beslutningsgrundlaget og et baggrundsnotat om interessentinddragelsen er vedlagt, som bilag til dagsorden. Herudover er vedlagt et notat med en opsamling af forslag til sideløbende videre aktiviteter og emner.

ØKONOMI

Udarbejdelsen af beslutningsgrundlag og præsentationsmaterialet er finansieret af Visions- og Strategipuljen, med en ramme på 300.000 kr. ekskl. moms.

Der er endnu ikke afsat midler til den videre proces. Kommunalbestyrelsen har den 26. oktober 2023 godkendt, at den overskydende del af anlægsindtægter fra udbud af el-ladestandere afsættes til grøn omstilling. Heraf vil den videre proces kunne finansiere aflønning af en ressourceperson i 2024, hvorefter der i forbindelse med budgetlægning tages stilling til det videre.

Lovgrundlag

Planloven, Miljøvurderingsloven, Naturbeskyttelsesloven, Klimatilpasningsloven med flere og de tilknyttede vejledninger, herunder blandt andet vejledningen om produktionsvirksomheder (om udpegning af erhvervsområder) og vejledning om byvækst samt Statens oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen.

FAGCHEFEN FOR PLAN OG UDVIKLING INDSTILLER,

- at der arbejdes videre med Grøn Erhvervspark Tønder i tre sideløbende spor (Grønt netværk, Grønne klynger og Grønt Erhvervsområde) i en proces, der er i overensstemmelse med de i det opsamlende notat foreslåede og anbefalede aktiviteter og emner,
- at der nedsættes en bred tværgående følgegruppen, hvor også Tønder Erhvervsråd, Tønder Forsyning og andre interessenter inviteres til at deltage,
- at Forvaltningen arbejder videre med og færdiggør præsentationsmaterialet,
- at opgaven tilføres nødvendige ressourcer og faglige kompetencer ved brug af en ressourceperson, og
- at merudgiften i 2024 finansieres med 0,6 mio. kr. af den overskydende del af anlægsindtægterne fra udbud af el-ladestandere.

BESLUTNING

Sagen afhenter arbejdet med den kommende Erhvervs- og Turismestrategi.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Tønder Kommunes deltagelse i det tværkommunale EU projekt "Life ACT"

Beslutningstema

I denne sag orienteres om, at Tønder Kommune har tilkendegivet at deltage som økonomisk partner i et tværkommunalt EU-projekt under Klimaalliancen (tidligere DK2020).

Historik

Den 26. april 2023 godkendte Kommunalbestyrelsen "Vores Klimastrategi" samt kommunens deltagelse i den tværkommunale projekt DK2020. DK2020-samarbejdet, der omfatter alle landets kommuner, har ved udgangen af 2023 ændret navn, så det fremadrettet hedder "Klimaalliancen". Med Klimaalliancen markeres et nyt klimafokus. DK2020 havde til formål at få landets kommuner til at formulere egne klimahandleplaner. Klimaalliancen har til formål at få disse handleplaner implementeret.

Et af Klimaalliancens væsentligste tiltag er at formulere et fælles tværkommunalt EU-projekt, der skal skaffe finansiering til kommunernes implementeringsopgave. EU-projektet kaldes LIFE ACT og består af 11 delprojekter. Den samlede økonomiske projektramme udgør ca. 250 mio. kr.

Projektet er endnu ikke færdigformuleret. Til trods for at projektbeskrivelserne endnu mangler, er de danske kommuner allerede nu blevet bedt om at tilkendegive i hvilket omfang de eventuelt ønsker at deltage i projektet. Konkret skal kommunerne angive, om de eventuelt agter at deltage som finansielle partnere og i givet fald i hvilke projektspor.

Tønder Kommune binder sig ikke til noget ved at tilkendegive interesse, men får adgang til at påvirke projektbeskrivelsen.

Sagsfremstilling

Projektet er midt i processen med at blive formuleret og tage form. Det er for tidligt at forholde sig til det konkrete indhold af hvert projektspor. Der er dog sendt en liste med emner og overskrifter til kommunerne.

Den endelige bindende tilkendegivelse skal senest være politisk behandlet 1. februar 2024. I perioden frem til 22. november 2023 vil projekterne blive endeligt beskrevet og budgetteret, således at projektets økonomiske partnere får noget konkret at forholde sig til.

Da projektet ikke er defineret konkret og tidsplanen er stram, er det ikke muligt at give Kommunalbestyrelsen en endegyldig projektbeskrivelse. Det gælder alle projektspor. I stedet præsenteres projektets emner sat op i listeform (se bilag).

At deltage som økonomisk partner betyder, at kommunen bidrager med en konkret indsats og egenfinansiering hertil. Indsatsen skal passe til projektsporets emne. Det skal samtidigt være en indsats, som understøtter kommunens egen klimahandleplan. Det vil være denne indsats, der afgør, hvor stort et beløb de enkelte kommuner vil bidrage med økonomisk. Kommunen afgør dermed selv, om man skal bidrage med et dyrt eller billigt projekt. Det anbefales, at en kommune maksimalt deltager i fem projektspor og minimum med en budgetramme på ca. 5 mio. kr.

Hovedreglen er, at den kommunale egenbetaling udgør 40%. Kommunen vil således modtage 60% af de udgifter

en indsats koster.

Projektet løber over 8 år, men de konkrete projekter kan have forskellige grader af intensitet over tid. Projektet starter fra 2025.

Ud over at forpligtige sig til en økonomisk egenbetaling og til gennemførelse af de indsatser man forpligter sig til, vil en kommune også forpligte sig på gennemførelsen af kommunens klimahandleplan. Kommunen vil blive holdt op på, at der sker fremskridt i alle planens spor.

Forvaltningen kan i særlig grad se perspektiv i at Tønder Kommune indgår som økonomisk partner i projektspor under temaerne: Klimarobusthed i landbrugssektoren og vedvarende energi, som begge taler ind i Tønder Kommunes klimahandleplan.

Det er også muligt at deltage som observatør i projektet uden at være økonomisk partner. Da vil man have en form for observatørstatus. Det vil sige man kan se notater og rapporter, men ikke deltage aktivt.

ØKONOMI

At deltage som økonomisk partner medfører en egenbetaling på 40 %.

De konkrete økonomiske rammer for de deltagende økonomiske partnere er endnu ikke afklaret. Projektets overordnede ramme forventes at være omkring 250 mio. kr. Hvordan disse fordeles mellem de enkelte workpackages og delprojekter er der endnu ikke taget stilling til.

Det vil være op til kommunerne selv at definere beløbet man deltager med, og afhænger af de konkrete delprojekter, der bydes ind med. Dog anbefales det, at minimumsrammen er 5 mio. kr. fordelt over 8 år. Heraf er der en egenfinansiering på 2 mio. kr.

Kommunen kan finansiere sin egenbetaling med arbejdstimer, der er anvendt på delprojektet. Den kommunale egenbetaling kan også finansieres af fonde og puljer samt eventuelt af andre kommuner.

At deltage som observatør koster kommunen ikke noget.

Så snart de økonomiske rammer i projektet er defineret endeligt, vil sagen atter blive behandlet politisk.

FAGCHEFEN FOR PLAN OG UDVIKLING INDSTILLER

at det tages til efterretning, at kommunen har tilkendegivet at deltage som økonomisk partner i LIFE ACT-projektet i ansøgningsprocessen, og

at Udvalget tilkendegiver interesse som økonomisk partner i de to spor "Klimarobusthed i landbrugssektoren" og "Vedvarende Energi".

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Idéhøring for henholdsvis vindmøller, solceller og hybridanlæg

Beslutningstema

I denne sag orienteres der om de modtagne bemærkninger og udvalget skal beslutte hvilke af de prioriterede VE-projekter planlægningen skal fortsætte for.

Historik

25. maj 2023 prioriterede Kommunalbestyrelsen de indkomne ansøgninger til vedvarende energi projekter.

11. januar 2023 besluttede Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget den videre proces for VE ansøgninger.

Sagsfremstilling

Jf. Kommunalbestyrelsens beslutning den 25. maj 2023 om at prioritere projekterne 1, 4, 6, 8, 16, 17, 20, 25, 26 og 29 til videre kommunal planlægning, har der i perioden 31. juli til og med 1. september været afholdt idéhøring for de prioriterede ansøgninger.

Idéhøringen har været opdelt i 3 høringer, der er foretaget parallelt i høringsperioden. Der er udsendt 9.230 høringsbreve direkte til beboere indenfor en radius på 1,25 km fra solcellearealer og 2,5 km fra vindmølleplaceringer. Høringen er offentliggjort på plandata, kommunens hjemmeside, og der er annonceret i lokale aviser. Under høringsperioden er der afholdt ét orienteringsmøde samlet for alle 9 projekter. På mødet deltog omkring 250 personer. I høringsperioden er der indkommet 56 høringssvar, hvoraf nogle går igen i flere projekter. Der er ikke indkommet underskriftsindsamlinger i forbindelse med høringen. Samtlige høringssvar og forvaltningens bemærkninger er indarbejdet i registreret rækkefølge, fordelt på hvert projekt og samlet i Bilag A.

Forvaltningen henleder opmærksomheden på den indkommende bemærkning fra Haderslev Kommune vedr. projekt 17 – Energianlæg sydvest for Åbøl. Teknik og Klimaudvalget for Haderslev Kommune anbefaler en tæt dialog mellem de to forvaltninger, både af hensyn til Haderslevs egne projekter i området og af hensyn til kommunes berørte borgere.

Forvaltningen vurderer, at der i idéhøringsfasen ikke er indkommet nye oplysninger, der hindrer en videre planlægning af ansøgningerne.

Lovgrundlag

Planloven

FAGCHEFEN FOR PLAN OG UDVIKLING INDSTILLER,

at de modtagne bemærkninger indgår i den videre sagsbehandling, og

at planlægningen for de 9 projekter fra idéhøringen fortsætter,

og at planlægning for mølloptimering af projekt nr. 20 fortsætter.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Prioritering af ansøgninger til Tønder Byfornyelsespulje

Beslutningstema

Forvaltningen har modtaget ansøgninger vedrørende 6 ejendomme, som er klar til udvalgets prioritering.

Historik

Klima-, Vækst, og Udviklingsudvalget besluttede på mødet i juni 2023, at der var en ansøgningsrunde med udløb 15. oktober, og at der efterfølgende sker en prioritering af ansøgninger for Tønder midtby.

Sagsfremstilling

Udvendig istandsættelse kan være udskiftning af døre og vinduer samt udskiftning af tagbelægning.

I alle tilfælde vil støtten skulle have det hovedformål, at bygningernes bevaringsværdi enten bevares eller højnes.

Det er kun bygninger opført før 1960, der vil kunne komme i betragtning.

Forvaltningen foreslår, at der ved prioritering af ansøgningerne arbejdes med områder/gader, hvor der er en væsentlig interesse i forhold til bevaringsværdier, og som er synlige i gadebilledet.

Det er koncentreret omkring midtbyen - området der ligger inden for Kongevej.

Byfornyelsesloven giver mulighed for at støtte udvendige vedligeholdelse af bygninger, hvor der er bolig og erhverv.

Tønder Kommune har meddelt, at der kan søges til er f.eks. følgende arbejder:

- vedligehold eller udskiftning af vinduer
- Vedligehold eller udskiftning af døre
- Udskiftning af tagbelægning
- Ændringer, som er med til at forbedre bevaringsværdien

For de ejendomme, hvortil der opnås støtte, skal arbejderne være i overensstemmelse med gældende lokalplan, og arbejdet må ikke forringe bevaringsværdien.

Forvaltningen har modtaget ansøgninger vedrørende 6 ejendomme.

Der er vedlagt screeningsskema for hver ejendom.

Ved istandsættelse er støtten beregnet til 25 eller 33 % af billigste tilbud. Støtten beregnes endeligt efter ejers momsforhold.

I henhold til Tønder Kommunes strategi for byfornyelse gives der 20 % i støtte ved fredede bygninger, 25 % ved bygninger, som har en SAVE lavere end 4, og til de bevaringsværdige (1- 4) gives normalt 33 %.

Ved nedrivning er støtten beregnet med 100 % af billigste tilbud. Støtten beregnes endeligt efter ejers momsforhold.

Ved nedrivning bliver der sammen med tilsagn sendt en aftale om fuldmagt og transport, hvorved Tønder Kommune kan overtage processen med nedrivning.

I forbindelse med et tilsagn, skal der også udarbejdes en facadetilladelse jævnfør lokalplan nr. 051-610 Tønder midtby. Dette vil blive behandlet særskilt.

Et tilsagn vil normalt være gyldigt 1 år. Fristen sættes af forvaltningen.

Istandsættelse - foreløbige støttebeløb	Støttebeløb inkl. moms
Lillegade 5	59.553
Skibbroen 4 -	273.488
Vestergade 6	12.657
Østergade 2	654.688
Østergade 6	169.625
Viddingherredsgade 6 - (Ligger uden for området, derfor ikke medregnet eller medtaget i screeningsbilag)	0
SUM	1.170.010

ØKONOMI

På investeringsoversigten for 2023 er afsat 2,093 mio. kr.

Refusion fra staten på 726.253 kr. (2022 pulje), som kan disponeres frem til 1. november 2024 (Refusionen udgør 60 %)

Refusion fra staten på 1.106.584 kr. (2023 pulje), som kan disponeres frem til 2. juni 2025 (refusionen udgør 60 %)

Der er diponeret 1.092.042 kr. på Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalgets møde 12. den juni 2023.

Kommunal	2.093.000
Refusion fra stat 2022 pulje	726.253
Refusion fra stat 2023 pulje	1.106.584
Disponeret juni 2023	-1.092.042
tilbage inkl. refusion fra stat	2.833.795

Lovgrundlag

Lov om byfornyelse og udvikling af byer

FAGCHEFEN FOR PLAN OG UDVIKLING INDSTILLER,

- at der ydes støtte til de nævnte ejendomme,
- at der ydes støtte med støtteprocenten svarende til bevaringsværdien,
- at der meddeles afslag til ansøgningen, som er uden for midtbyen, og
- at der meddeles afslag til ansøgningen, hvor det er rent erhverv.

BESLUTNING

Harald Christensen blev erklæret inhabil og deltog ikke i behandling af punktet.

Indstillingen godkendt.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Gensidig Orientering

Beslutningstema

Gensidig orientering fra henholdsvis udvalgsformand, forvaltning og udvalgsmedlemmer, der er medlem af diverse råd.

Sagsfremstilling

1. Orientering fra udvalgsformanden
2. Orientering fra udvalgsmedlemmer, der er medlemmer af diverse råd
3. Orientering fra forvaltningen

Udarbejdelse af Varmeplan 2.0

Forvaltningen er i færd med at udarbejde Varmeplan 2.0, der vil udgøre kommunens egentlige varmeplan. Udarbejdelsen forventes afsluttet primo 2024 og inddrager de lokalområder som har et potentielle til en kollektiv varmforsyning, som nyligt er blevet opfordret derom på Dialogmødet med Lokalrådene

Foretræde

Orientering om Foretræde for Udvalget for Landdistrikter og Øer den 25. oktober 2023.

Klimatilpasning og højvande

Stormflodssikringen af Lakolk er i det store og hele sikker. Der er dog to områder, som potentielt kan have udfordringer ved kote 4.6 meter (som er Kystdirektoratets anbefaling for Rømmø). Det drejer sig om de østvendte matrikler på Lakolk med udsigt over Lakolk Sø, samt området Langli nord for campingpladsen.

Selvom der historisk har været oversvømmelser i Lakolk, vurderes de to nævnte områder som forholdsvis sikre, og der skal ske en væsentlig stormflod for at områderne eventuelt vil blive oversvømmet. Det er således forvaltningens vurdering, at de to nævnte områder ikke er i overhængende fare for oversvømmelser. Dog er områderne i forvaltningens fokus, og der skal på sigt udarbejdes en analyse af stormflodsrисici. Forvaltningen afventer en ny national kystanalyse, som Kystdirektoratet arbejder på. Om den kan give et mere retvisende billede af stormflodsrисici ved Lakolk vurderes, når den foreligger. Hidtil har de nationale rapporter ikke givet et retvisende billede af oversvømmelserne ved stormflod, idet de i deres modelberegning ikke tager højde for de lokale forhold omkring Rømmø. Efter forvaltningens vurdering overvurderes graden af oversvømmelser ved de to områder. Såfremt den nye statslige kystanalyse ikke kan anvendes, vil kommunen selv skulle forestå udarbejdelse af en lokal stormflodsanalyse.

Staten har i øvrigt netop offentliggjort en ny klimasikringsstrategi, som har særligt fokus på den jyske vestkyst. Indsatserne fokuserer i særlig grad på udlægning af sand for at undgå kysterosion. Tønder Kommune er ikke økonomisk tilgodeset i strategien, som endnu kun er i høring, hvorfor der kan ske ændringer. På udvalgsmødet i december vil klimasikringsstrategien blive præsenteret.

Staten har i de seneste år finansieret en forhøjelse af Juvre diget, samt stormflodssikring af Havneby.

Energiparker

Som opfølgning på Klimaaftalen fra juni 2022 har Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Energistyrelsen og Miljøstyrelsen gennemført en screening for at identificere et antal større områder til energiparker. Det fremgår af aftalen, at der gennemføres en offentlig høring af screeningresultaterne som løber frem til 14. november 2023. På mødet vil Forvaltningen medtage udkast til politisk høringsbrev for Tønder Kommune.

De screenede arealer er indmeldt af kommuner og virksomheder. Arealerne er bl.a. vurderet efter kriterier om anslået potentiale for energiproduktion, mulighed for indpasning i det overordnede elnet og hensyn til nationale interesser i arealanvendelsen.

Screeningen har identificeret 32 arealer, som det i første omgang er valgt at gå dialog med. I Tønder Kommune er der 2 områder med i det endelige screeningsresultat.

Forvaltningen er inviteret til møde med flere styrelser på administrativt niveau den 14. november omkring forholdene ved de 2 områder beliggende i Tønder Kommune. Senere i processen, vil der også ske en officiel høring af Kommunerne, som har områder udpeget.

Der vedlægges notat om screeningsresultaterne samt høringsbrev, som begge er hentet på Planinfo.dk, som del af den offentlige igangværende høring af screeningsresultaterne.

Samlet tidsplan for VE-projekter

Der er vedhæftet en opdateret version af den samlede tidsplan

Der er ingen ændringer siden sidste oversigt.

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING

Orienteringen taget til efterretning.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Detailhandelsanalyse

Beslutningstema

I denne sag fremlægges detailhandelsanalysen, og der skal tages stilling, hvordan den skal indgå i det videre arbejde med udviklingen af detailhandelen i Tønder Kommune.

Historik

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget blev den 5. oktober 2023 orienteret om detailhandelsanalysens resultater. Udvalget besluttede, at den endelige rapport sendes til orientering i handelsstandsforeningerne, at udvalget inviterer den ny handelsstandsforening for Tønder til et dialogmøde, og at udvalget ønsker et beslutningsgrundlag for, hvordan forskellige planer og strategier omkring Tønder by kan samles og løftes strategisk.

Sagsfremstilling

Detailhandelsanalysen er udarbejdet med henblik på kommuneplanarbejdet og på at anvise muligheder for den videre strategiske udvikling af detailhandelen i Tønder Kommune. Analysen har vist, at detailhandelen i Tønder Kommune overordnet set har klaret sig relativt godt siden 2016 i sammenligning med andre kommuner. På trods af et fald i antal butikker på 11 % og et fald i befolkningstallet er omsætningen steget på dagligvarer og fastholdt for udvalgsvarer målt i årets priser. Korrigeret for pris- og mængdemæssige udvikling er dagligvareomsætningen fastholdt i kommunen, mens udvalgswareomsætning er faldet svagt. Fordelt i kommunen viser analysen:

- Den samlede omsætning i årets priser i Tønder bymidte er steget 24 % i perioden 2015 til 2022. Stigningen skyldes kraftig vækst i dagligvareomsætningen, som er mere end fordoblet fra ca. 93 mio. kr. i 2015 til ca. 190 mio. kr. i 2022. Udvalgswareomsætningen er faldet fra ca. 217 mio. kr. i 2015 til ca. 195 mio. kr. i 2022.
- I Skærbæk bymidte er den samlede omsætning i årets priser steget med 1 %, mens den i Skærbæk-området i øvrigt er steget 45 %, svarende til ca. 30 mio. kr.
- På Rømø er omsætningen i årets priser steget med 27 % fra ca. 150 mio. kr. i 2015 til 190 mio. kr. i 2022. På Rømø er dagligvareomsætningen steget med 19 % fra 84 mio. kr. i 2015 til ca. 100 mio. kr. i 2022. Udvalgswareomsætningen er tilsvarende steget fra ca. 66 mio. kr. til 90 mio. kr., svarende til en stigning på 36 %.
- I Toftlund-området er den samlede omsætning i årets priser faldet ca. 10 %, svarende til et fald på ca. 25 mio. kr.
- I den resterende del af Tønder Kommune er omsætningen i årets priser samlet set steget med 5 %.

For den videre strategiske udvikling af detailhandelen anbefaler analysen, at kommune, handelsliv og andre vigtige parter samles om at udarbejde strategier for udviklingen af de enkelte handelsbyer. Hver by har sine egne udfordringer og udviklingsmuligheder. Derfor anbefales det, at der laves strategier for hver by, turismen skal udnyttes bedre, og der skal arbejdes videre med byrumsforbedringerne. Analysen anbefaler således:

1. Strategi for handelsbyerne med visioner og konkrete handlinger: En vision for hvad den enkelte bymidte og dens handelsliv skal satse på og være kendt for på længere sigt samt en handlingsplan for, hvad der konkret skal ske hvert år de næste 5 år, og hvem der er ansvarlig for, at det kommer til at ske.
2. Alle byer har noget at byde ind med: Tønder er kommunens overordnede handelsby, og det skal Tønder blive ved med at være. Bymidterne prioriteres, men de butikstyper, som ikke naturligt kan indpasses i bymidterne, skal placeres i aflastningsområder.
3. Bak op om at bymidterne bliver mere blandede: Der bliver færre butikker i de fleste bymidter i både større og mindre byer i fremtiden - også i Tønder. Spisesteder og forretninger inden for skønhed, sundhed og

personlig pleje er i vækst. Også kulturlivet fylder mere, og mange flere bruger byens gader, pladser og grønne områder til motion og bevægelse. Herudover kan byens handelsgade eller torv være mere egnet til udespisning. Et tomt lokale kan måske bruges af en forening eller en interessegruppe.

4. Indfør eventuelt et "bymidten først princip": Ligesom der er pligt til, at butikker skal ligge i bymidterne eller andre områder til detailhandel, kan det overvejes at overføre princippet om "bymidten først" til også at dække spisesteder, frisører, skønheds-klinikker og andre erhverv, der lever af kunder, der kommer ind fra gaden og bidrager til bylivet.
5. Undgå nye dagligvarebutikker uden for bymidterne: Mange dagligvarebutikker ønsker at placere sig uden for bymidterne ved indfaldsvejene, hvor det er let at komme til i bil. Da dagligvarebutikker trækker mange kunder til hver dag, er det vigtigt at bevare dem i eller på kanten af bymidterne.
6. Samarbejde om aktivering af de tomme lokaler i Tønder bymidte: Hver femte forretningslokale i Tønder bymidte står tomt, hvilket er med til at trække oplevelsen af by-midten ned og gøre handelsgaderne mindre interessante for kunderne. Det anbefales, at Tønder Kommune, grundejerne og handelsstandsforeningerne samarbejder om at få de tomme lokaler genaktiveret. Det handler om at blive bedre til at skabe kontakt mellem interesserede lejere og ejerne, at gøre lejemålene mere attraktive og om at se bredt og kreativt på anvendelsesmulighederne.
7. Udnyt de store muligheder i turismen: Turismen har allerede en stor betydning i Tønder Kommune og kan få endnu mere betydning. Dansk Turisme er i fremgang og har udsigt til, at endnu flere gerne vil holde ferie i Danmark fremover. Handels-byerne i Tønder Kommune kan blive endnu mere fristende at handle i for turisterne. Det er reelt vanskeligt at se en grænse for, hvor meget handel turisterne kan bidrage med. Det anbefales derfor at sætte fokus på turismen og turisternes lyst til at handle i byerne i Tønder Kommune.
8. Gå videre med byrumsforbedringerne: Attraktive byrum spiller en stor rolle for vores brug af bymidterne.

Forvaltningen anbefaler, at det videre arbejde med detailhandelsanalysen indarbejdes i det strategiske arbejde med detailhandeludviklingen i Tønder Kommune. I Budgetaftalen for 2023 blev det således besluttet, at der afsættes 1 mio. kr. årligt fra 2023 til Detailforum, som i samarbejde med Rømø-Tønder Turistforening og andre interessenter skal udvikle detailhandel og markedsføring af hele Tønder Kommune. Efterfølgende blev der den 28. februar 2023 afholdt en detailhandelskonference, hvor konklusionen var, at der skal investeres på tre områder:

- Lokal udvikling og support af detailhandlen
- Markedsføring af detailhandlen koordineret med Rømø-Tønder Turistforening
- Fastlæggelse af en detailhandelsstrategi

I forbindelse med udmøntning af indsatserne skal der gennemføres et delprojekt, som skal bidrage til at uddybe en detailhandelstrategi i 2024. Denne kan bl.a. indeholde emner som strategiarbejde, analyse, SWOT, udvikling af handlen, gågade og midtby koncept, rekruttering af kæder, bosætning m.v. For at skabe en sammenhæng mellem det videre arbejde og analysens konklusioner, bør detailhandelsanalysens anbefalinger indgå i dette strategiarbejde. Indsatsen spiller således fint sammen med detailhandelsanalysens anbefaling om strategier for handelsbyerne.

Efter dialog med Detailforum er det aftalt,

- at den godkendte detailhandelsanalyse formidles til Detailforum
- at der aftales individuelle møder med de lokale handelsstandsforeningers medlemmer om analysens resultater og den videre indsats for strategisk udvikling lokalt
- at der tages afsæt i de eksisterende og kommende byudviklingsprocesser samt BID forløb i den strategiske udvikling.

Flere forskellige kommunale udviklingsplaner samt BID forløbene understøtter udviklingen i detailhandelen. Det gælder BID forløb, byudviklingsplanerne samt kommuneplanstrategi og revisionen af kommuneplanen. BID forløbet vil indgå i dialogen vedr. det videre strategiarbejde. Strategiarbejdet skal samle de forskellige planer og strategier samt BID forløbene. Det sikrer en bred forankring af strategien og indsatserne, da BID består af en lang række lokale aktører fra både kommune og lokalområdet udover handelsstandsforeningen. Forvaltningen lægger op til en politisk behandling af den videre proces for BID forløbene i december. Desuden tages det også op politisk i december, hvordan forskellige planer og strategier omkring Tønder by kan samles og løftes strategisk.

FAGCHEFEN FOR PLAN OG UDVIKLING INDSTILLER:

at detailhandelsanalysen godkendes, og

at detailhandelsanalysen anvendes i det videre arbejde med den strategiske udvikling af detailhandelen i Tønder Kommune som beskrevet.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Bo Jessen deltog ikke i mødet.

Underskriftsark

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke på "Godkend".